

Als België niest...

Auteur(s):

DNB

Deze rubriek wordt maandelijks samengesteld door Bouke Buitenkamp, Maarten van Rooij en Ad Stokman van de Nederlandsche Bank.

Verschenen in:

ESB, 86e jaargang, nr. 4332, pagina 854, 2 november 2001

Rubriek:

DNB-indicator

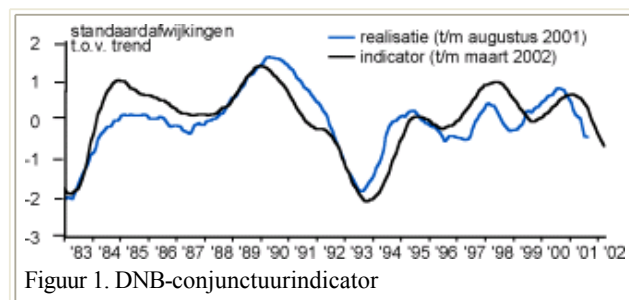
Trefwoord(en):

conjunctuur

De Belgische economie is een goede graadmeter voor de Europese. Reeds in april voorspelde de indicator de huidige Europese verkoudheid.

Als Duitsland niest, raakt Nederland verkouden is een bekend gezegde in Nederlandse financieel-economische kringen. Het stadium van niezen is de Duitse economie inmiddels voorbij. Nu is het veeleer de vraag of de verkoudheid zal omslaan in griep of zal overwaaien. Vooralsnog zijn de tekenen voor een spoedig herstel niet gunstig. Al ruim voor de fatale elfde september liep de Duitse conjunctuur terug, maar de nieuwste cijfers tonen dat de belangrijkste graadmeter voor Duitsland, de Ifo-index, in september verder is gedaald tot het laagste niveau in acht jaar. De groeiramingen voor Duitsland zijn voor dit jaar naar beneden bijgesteld tot onder de één procent. Onder de huidige uiterst onzekere omstandigheden kan er geen stellige uitspraak worden gedaan of we hier met een hardnekkige griep te maken gaan krijgen. Om met Kenneth Galbraith te spreken: "Good forecasters know they don't know". Zo ver zouden wij niet willen gaan, maar terughoudendheid is op zijn plaats: de glazen bol van voorspellers is meer dan anders beslagen.

Nederland ondervindt de negatieve gevolgen van de economische verzwakking in het buitenland. De groeivoorzichten voor dit jaar kruipen in de richting van één à anderhalf procent, wat even wennen is na een 'gouden' lustrum met jaarlijkse groeicijfers van gemiddeld zo'n 3½ procent. De DNB-graadmeter voor de Nederlandse conjunctuur laat zien dat de komende zes maanden nog geen kentering in het verschieft ligt (zie figuur 1). Alle vijf deelindicatoren waaruit deze graadmeter is opgebouwd duiden op een voortgaande daling. [figuur 1](#)

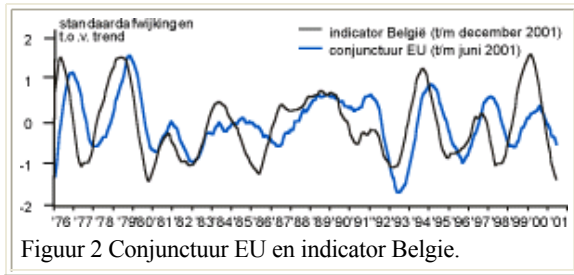

Als België niest...

De Duitse economische ontwikkeling is belangrijk voor de Nederlandse en de Europese in haar geheel. De samenhang tussen de economieën komt onder meer tot uitdrukking in de correlatie tussen de bbp-groeicijfers van deze landen. Over een lange periode bezien, is de correlatie tussen de jaarlijkse bbp-groei in Duitsland en Europa meer dan tachtig procent. Opmerkelijk genoeg is die voor de Belgische bbp-groei aanmerkelijk hoger met een correlatiecoëfficiënt van 0,93 met de EU, terwijl voor Nederland de correlatiecoëfficiënt rond de 0,72 ligt. België kwalificeert zich daarmee als een spiegel van Europa. Deze eigenschap danken onze zuiderburen aan de geografisch centrale ligging in Europa, met grote buurlanden als Duitsland, Frankrijk en - iets verder - het Verenigd Koninkrijk, alsmede aan de grote mate van openheid van de economie. De Belgische export van goederen en diensten beslaat driekwart van het nationale bruto binnenlandse product en daarvan is meer dan zeventig procent bestemd voor de EU. Naast de eigenschap van 'spiegel' blijkt uit een studie van de Nationale Bank van België (NBB) dat de Belgische conjunctuur ook voorloopt op die van het eurogebied¹. De verklaring voor deze eigenschap zou gezocht moeten worden in de structuur van de Belgische economie, bijvoorbeeld in een verhoudingsgewijs sterk accent op de productie van vroegcyclische intermediaire producten, maar volgens de studie van de nbb laat het voorhanden zijnde cijfermateriaal zo'n conclusie niet zonder meer toe.

...raakt Europa verkouden

De op de Nederlandsche Bank ontwikkelde 'leading indicator' voor België bevestigt deze eigenschap. In [figuur 2](#) is deze indicator afgezet tegen de gerealiseerde conjunctuur in de EU. De omslagpunten van de Belgische indicator blijken gemiddeld genomen circa vier maanden vooruit te lopen op die van de EU. Gerekend vanaf 1976 heeft de indicator voor België slechts twee keer een verkeerd signaal afgegeven en was ze één keer te laat. Van de jongste in augustus 2000 ingezette kentering in de Europese conjunctuur werd in april van dat jaar gewag gemaakt door een 'niezende' dnb-indicator voor België. Uit de figuur blijkt tevens dat er nog geen sprake is van een van

1 J. Vanhaelen, L. Dresse en J. De Mulder, *The Belgian industrial confidence indicator: leading indicator of economic activity in the euro area?*, Nationale Bank van België, NBB working paper nr. 12, 2000.